Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Moliya" kafedrasi "Personal moliya" fanidan 2025/2026-o'quv yili 2- semestrida yakuniy imtihon (test)da tushadigan savollar ro'yxati

1. Uy xo'jaligining daromadlar miqdori cheklangan sharoitda tovarlar va xizmatlarni muqobil tanlab olish qoidasiga amal qilishi – bu?
2. Uy xo'jaligi uchun qulay va foydali jamg'arish shakllaridan birini muqobil tanlab olish qoidasi – bu?
3. Uy xo'jaligi daromadlarining moliyaviy tolovlar va istemol xarajatlaridan ortib qolgan qismi nima deb ataladi?
4. Quyidagilarning qaysi biri jamg'arish miqdorini daromad miqdoriga bolish orqali aniqlanadigan ko'rsatkichni to'g'ri aks ettiradi?
5. Uy xo'jaligi egalik qiladigan bank depozitlari, qimmatbaho buyumlar, kvartira, avtomashina, dala hovli, mualliflik huquqi va boshqalar nima deb nomlanadi?
6. Uy xo'jaligining bank kreditlari, qarzlari, alimentlar, kvartira haqi va boshqalar bo'yicha majburiyatlari nima deb nomlanadi?
7. Har qanday aktivning pulga oson aylanishi – bu?
8. Aktivning xavf-xatarlarga qarshi tura olishi – bu?
9. Aktivning o'z qiymatini malum vaqt mobaynida o'zgartira olish xususiyati – bu?
10. Investitsiyalarning samaradorligini baholash uchun quyidagilarni amalga oshirish lozim?
11. Mablaglarni depozitlar hamda yuqori likvidli veksellar va qisqa muddatli obligatsiyalarga joylashtirish – bu?
12. Birlamchi byudjet taqchilligi nima?
13. Byudjetni rejalashtirish nima?
14. K.Marks tomonidan yaratilgan konsepsiyada pulning nechta funksiyasi borligi keltirilgan?
15. Pulning inflyatsiya darajasi yuqori bo'lgan paytda uning qaysi funksiyasi amal qilishi ma'lum darajada chegaralanadi?
16. Pulning qaysi funksiyasi bajarilishida haqiqiy real pullarning fizik ishtirok etishi talab etilmaydi?
17. Jamiyatning ilk davrlarida to'lov vositasi sifatida foydalanilgan pullar qanday ko'rinishida bo'lgan?
18. Davlatning narxga ta'sir etish usuli keltirilgan javobni toping.
19. Tezlashtirilgan amortizatsiya xarajatlari usuli
20. Qadimda natural shakldagi pullarni nechta guruhga ajratib tasniflash kuzatilgan?
21. Oila byudjeti nima?
22. Byudjetni boshqarishning nolinchi prinsipi qanday o'ziga xos xususiyatga ega?
23. Byudjetni optimallashtirishning qanday ijobiy tomonlari mavjud?
24. Kredit bo'yicha garovga topshirilgan mol-mulk qarzdorga yoki boshqa shaxsga tegishli bo'lishi mumkinmi?

25. Qarz oluvchilar to‘lovni muddatidan oldin to‘lashga haqlimi?

26. Shaxsiy byudjetga ta’sir qilib, insonni kerakli mablag‘larsiz qoldirishi mumkin bo‘lgan kutilmagan holat keltirilgan javobni toping.

27. Moliyaviy himoya yostiqchasini saqlash turlaridan biri keltirilgan javobni toping.

28. Aholi tomonidan ishlatiladigan va jismoniy ekvivalentda ifodalangan davlatning valyutasi qanday ataladi?

29. Bazaviy inflyatsiya iste’mol savatidagi qanday tovar va xizmatlarni inobatga olmaydi?

30. Emitent bank nima?

31. Ekvayring bank nima?

32. Haqiqiy pullarning xususiyati keltirilgan javobni toping.

33. Pulning natural ko‘rinishdan metall tanga shakliga o‘tishiga sabab bo‘lgan omillardan biri keltirilgan javobni toping.

34. O‘zbekistonda milliy valyuta emitenti qaysi sub’yekt?

35. Kredit pullar vujudga kelishining maqsadi nimada?

36. Elektron pullarning to‘lov instrumenti keltirilgan javobni toping.

37. Pullarni naqdsiz ko‘rinishda ko‘chirish yoki naqd pul ko‘rinishda olish imkoniyatini beradigan, banklar va boshqa kredit myassasalari tomonidan chiqarilgan nomli to‘lov hujjat qanday ataladi?

38. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Plastik kartochkalar asosida hisob-kitob qilish tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 445-sonli Qarori qachon qabul qilingan?

39. Pul massasini miqdoriy o‘lchashdagi likvidli yondashuv qanday mazmunga ega?

40. Turli jarayonlar va tarkibiy o'zgarishlar tufauli mehnat unumdorligining pasauishi natijasida mahsulot ishlab chiqarishga ketgan xarajatlar, o‘z-o‘zidan ishlab chiqarilgan tovarlar narxi oshadi. Bu holat inflyatsiyaning qaysi turi kelib chiqishiga sabab bo‘ladi?

41. Pul massasini miqdoriy o‘lchashdagi transaksion yondashuv qanday mazmunga ega?

42. Myomaladagi pul- miqdorini kamautirish uchun qanday chorani amalga oshirish muhim ahamiyatga ega?

43. Mamlakat pul birligining myauyan miqdordagi tovar va xizmatlarga auirboshlanish qobiliyati, pul birligiga sotib olinishi mumkin bo‘lgan tovarlar va xizmatlar miqdori qanday ataladi?

44. Inflyatsiyaning istalgan ijobiy miqdorida farovonlikning real o‘sishi nominal daromadlar o‘sishiga nisbatan qanday holatda bo‘ladi?

45. Davlat tomonidan tartibga solinadigan narxlar va iqtisodiyotdagi ma’muriy choralarning ta’siridan holi, to‘g‘rilangan iste’mol narxlari indeksi qanday ataladi?

46. Iste’mol narxlari indeksiga berilgan ta’rifni toping.

47. Davlatning iqtisodiyotga ta’sir etishining asosiy ko‘rinishlaridan biri keltirilgan javobni toping.

48. Davlatning narx orqali tartibga solishi

49. Ishlab chiqarish sohasi aholining talabini to'la qondira olmasligi, taklifga nisbatan talab oshib ketishi natijasida yuzaga keladigan inflyatsiya turi qanday ataladi?

50. Inflyatsiyani yuzaga keltirgan omillarni aniqlang.

51. Inflyatsion targetlash rejimida mamlakatimizda pul-kredit siyosatining qanday instrumenti qo'llaniladi?

52. Oldindan belgilanadigan inflyatsiya targetini keng jamoatchilikka e'lon qilish hamda ushbu ko'rsatkichga erishish va uni saqlab qolish jarayoni qanday ataladi?

53. Belgilangan vaqt oralig'ida uy xo'jaliklarining ixtiyoriga kelib tushuvchi pul mablag'lari summasi qanday ataladi?

54. Uy xo'jaliklari jami daromadlarining tarkibida salmog'i uncha katta bo'lmagan daromad turi keltirilgan javobni belgilang.

55. Moliyaviy firibgarlik belgilari keltirilgan javobni toping.

56. O'zganing mulkini yoki mulkga bo'lgan huquqini aldash yoki ishonchni suiste'mol qilish yo'li bilan qo'lga kiritish nima deb ataladi?

57. Davlat tomonidan narxni to'g'ridan-to'g'ri tartibga solish usuli keltirilgan javobni toping:

58. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Narxlari davlat tomonidan tartibga solinishi lozim bo'lgan tovarlar narxlarining (tariflarining) shakllanishi hamda qo'llanilishini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 722-son qarori qachon qabul qilindi?

59. Qattiq va suyuq maishiy chiqindilarni tashish xizmatlari narxlari davlat tomonidan tartibga solinadimi?

60. Narxlari davlat tomonidan tartibga solinadigan tovar va xizmatlarni ko'rsating.

61. Inflyatsion targetlash rejimi orqali erishiladigan makroiqtisodiy maqsadlarni ko'rsating.

62. Uy xo'jaligi a'zolarining nominal daromadlarlariga berilgan ta'rifni toping.

63. Baholar darajasiga nisbatan o'zgartirilgan (korrektirovka qilingan) ega bo'lingan daromadlar uy xo'jaliklari daromadlarining qaysi turi hisoblanadi?

64. Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar to'langanidan so'ng uy xo'jaligining ixtiyorida qoladigan daromadlarning puldagi ifodasiga daromadning qaysi turi hisoblanadi?

65. Rivojlangan mamlakatlarda uy xo'jaliklari ega bo'lingan daromadlarining YAIMdagi ulushi necha foizni tashkil etadi?

66. Qanday sharoitda uy xo'jaliklari real daromadlari qisqaradi?

67. Uy xo'jaligi a'zolari mehnat haqining tarkibiga kiradigan elementni toping.

68. Uy xo'jaliklarining pul daromadlari shakllanadigan manbani toping.

69. Mehnatga haq to'lashning qyui chegarasi davlat tomonidan o'rnatiladimi?

70. Iqtisodiy mazmuniga ko'ra sotsial to'lanmalarning tarkibiga kirmaydigan javobni toping.

71. Yoshga doir pensiyalar sotsial to'lanma hisoblanadimi?

72. Cheklangan harakatdagi sotsial to'lanma keltirilgan javobni toping

73. Sotsial to‘lanmalarni moddiy-buyumlashgan tarkibiga ko‘ra nechta ko‘rinishga ajratish mumkin?

74. Uy xo‘jaligining qanday daromadlari tarkibiga xususiy biznesni yuritish va uy xo‘jaligida to‘plangan mulkning (boulikning) kamauishi bilan bog‘liq bo‘lmagan holda vujudga keluvchi daromadlarning har qandau shakllari kiradi?

75. Qanday daromadlar uy xo‘jaliklarining mulkida bo‘lgan moliyaviy va nomoliyaviy noishlab chiqarish aktivlaridan foydalanish natijasida vujudga keladigan pul daromadlari hisoblanadi?

76. Uy xo‘jaliklarining qanday daromadlari foizlar, dividentlar va rentalar ko‘rinishida bo‘ladi?

77. “Barcha muvaffaqiyatlar rejalashtirish va maqsadga muvofiqlik darajasiga bog‘liq” jumlasining myallifi kim?

78. Moliyaviy rejalarni tuzish va amalga oshirish jarayoni nima deb ataladi?

79. Moliyaviy maqsadlar qanday xususiyatlarga ega bo‘lishi kerak?

80. Naqd pulda to‘lashning afzalligi keltirilgan javobni toping.

81. O‘zbekistonda milliy to‘lov tizimi shakllanishining nechta bosqich mavjud?

82. Iqtisodiy faoliyat subyektlarining qanday asosiy turlari mavjud?

83. Quyidagi omillardan qaysi biri jamg‘armaning hajmini aniqlash bo‘yicha qaror qabul qilishga ta’sir qiladi?

84. Inflyatsiyaga sabab bo'lmaydigan omil keltirilgan javobni toping?

85. Valyuta nima?

86. Qanday valyuta erkin konvertatsiya qilinadigan valyuta deb ataladi?

87. Valyuta riski nima?

88. Quyidagi vositalardan qaysi biri valyuta risklarini boshqarishga yordam beradi?

89. Valyuta operatsiyalari nima?

90. Valyuta kursining o'zgarishiga nima ta'sir qilishi mumkin?

91. Jini koyeffitsiyyenti nimani anglatadi?

92. Uy xo‘jaligi harajatlari muddati nuqtai nazardan qanday turlarga bo‘linadi?

93. Uy xo‘jaligining ixtiyoriy harajatlari keltirilgan javobni toping.

94. Aholi iqtisodiy imkoniyatlarining hayot kechirish uchun zarur minimal ehtiyojlarini

95. Uy xo‘jaligining jami harajatlari tarkibida oziq-ovqat mahsulotlari qiymatining ulushi nima deb ataladi?

96. Uy xo‘jaligi tomonidan iste’mol qilingan oziq-ovqat, nooziq-ovqat mahsulotlari va xizmatlarning yig‘indisi orqali qanday ko‘rsatkich aniqlanadi?

97. 2024 yil may oyidan hisoblangan minimal iste’mol harajatlari qiymati bir oyda kishi boshiga necha so‘mni tashkil etdi?

98. Uy xo‘jaliklari tomonidan iste’molga, majburiy to‘lovlarni amalga oshirishga va jamg‘arishga yo‘naltiriladigan pul mablag‘lari nima deb ataladi?

99.Soliqlar uy xo‘jaligining qanday harajatlari turiga kiradi?

100. Mahsulotlar va xizmatlar uchun naqd pulsiz shaklda haq to‘lash, pulni saqlash va olib yurish hamda zarur hollarda esa naqd pul yechish uchun zamonaviy qulay to‘lov vositasi nima deb ataladi?

101. Harajatlar nima?
102. Harajatlarni optimallashtirish bo‘yicha keltirilgan misolni toping?
103. Qaysi usul sizning harajatlaringizni yaxshiroq nazorat qilishga yordam beradi?
104. Shaxsiy byudjetni tuzishdan asosiy maqsad nima?
105. Quyidagi elementlardan qaysi biri shaxsiy byudjet tarkibiga kirmaydi?
106. “Moliyaviy himoya yostig‘i” nima?
107. Moliyaviy maqsadlar qanday xususiyatlarga ega?
108. Moliyaviy maqsadingizga erishish yo‘lini tanlashga nima yordam beradi?
109. Shaxsiy byudjetda daromadlarni taqsimlashda "50-30-20" usulidan qanday to‘g‘ri foydalanish kerak?
110. Balanslashgan byudjet haqidagi quyidagi fikrlardan qaysi biri to‘g‘ri?
111. “Fishing” atamasi nimani anglatadi?
112. Quyidagilardan qaysi biri bankomatda skimming qurilmasi mavjudligini ko‘rsatishi mumkin?
113. Agar bank kartasi yo‘qotib qo‘yilsa nima qilish kerak?
114. Qanday daromad turlari aktiv hisoblanadi?
115. Passiv daromad nima?
116. Quyidagi strategiyalardan qaysi biri aktiv daromadni oshirishi mumkin?
117. Passiv daromad manbai nima bo‘lishi mumkin?
118. Aktiv daromadning o‘sishiga qanday omil ta’sir qiladi?
119. Quyidagi xususiyatlardan qaysi biri aktiv daromadni passiv daromaddan ajratib turadi?
120. Qanday daromadlarni doimiy deb hisoblash mumkin?
121. Quyidagilardan qaysi biri passiv daromadga tegishli emas?
122. Qaysi daromad manbai “moliyaviy himoya yostig‘i”ni yaratish uchun eng mos keladi?
123. Daromadning iste’moldan ortgan qismi natijasida nima hosil bo‘ladi?
124. Uy xo‘jaligida jamg‘arish darajasi qaysi ko‘rsatkich orqali ifojadanadi?
125. Iqtisodiy nazariyada daromad olish maqsadida yo‘naltirilgan pul mablag‘lari nima deb ataladi?
126. Iqtisodiy nazariyada milliy iqtisodiyotga sarflangan moliyaviy resurslarning amaldagi qiymati (iqtisodiy sub’ektlar tomonidan yo‘naltirilgan investitsion sarf-harajatlarning haqiqiy miqdori) nima deb ataladi?
127. Omonatlarning qaysi turida pul mablag‘lari uchun qat’iy bir cheklangan muddat mavjud emas va omonatchi istalgan vaqtda o‘z mablag‘larini olishi mumkin?
128. Qanday omonat turlari summasi bank va mijoz o‘rtasida tuzilgan shartnomada ko‘rsatilgan muddat tugagandan so‘ng qaytariladi?
129. Qanday omonat turining o‘ziga xos tomoni pul mablag‘larini ma’lum maqsad uchun (o‘qish, mashina, kvartira sotib olish va h.k.) to‘plash va sarflashdir?
130. Bank kartalari turi keltirilmagan javobni toping.
131. Mijozlarning depozit hisobvaraqlarini, jumladan bank kartalariga ochilgan hisobvaraqlarini, internet orqali boshqarish huquqini beruvchi tizim qanday ataladi?

132. Qaysi tizim orqali mijoz o‘z ish joyidan internet orqali bank saytiga ulanib, o‘z hisobraqamiga tushayotgan pullarni ko‘rishi va pul o‘tkazmalarini tayyorlab bankka uzatishi mumkin bo‘ladi?

133. Internet tarmog‘i yordamida mobil telefon orqali bank xizmatlaridan foydalanishning zamonaviy usuli nima deb ataladi?

134. Tijorat banklarining ilovasida bir necha kartalarni ro‘yxatdan o‘tkazish mumkinmi?

135. Mobil-bankingning kamchiliklari keltirilgan javobni toping.

136. Elektron pullarni saqlaydigan hamda internetdagi haridlar va xizmatlar uchun haq to‘lash, hatto pulni bank hisobvarag‘iga yoki bank kartasiga o‘tkazish yoki naqd pul olish imkonini beruvchi kompyuter dasturi nima deb ataladi?

137. Dunyoning turli mamlakatlarida to‘lovlarni amalga oshirish ehtiyoji vujudga kelsa, qaysi vositadan foydalanish juda qulay hisoblanadi?

138. Mijozlarni kompaniyadan ko‘proq va tez-tez sotib olishga undaydigan usullar to‘plami nima deb ataladi?

139. Mavjud mijozlarni saqlab qolish imkonini beruvchi mukofotlash tizimi nima deb ataladi?

140. Garovsiz va kafilsiz beriladigan kreditlar qanday nomlanadi?

141. Odatda ta’minlanmagan kreditlar bo‘yicha foiz stavkasi qanday bo‘ladi?

142. Bank kreditlarini so‘ndirish bo‘yicha to‘lovlarning qaysi turida foizlar bo‘yicha to‘lovlar har oy kamayib boradi?

143. Bank kreditlarini so‘ndirish bo‘yicha to‘lovlarning qaysi turida oylik bir xil miqdordagi to‘lovlar amalga oshiriladi?

144. O‘zbekiston Respublikasining Davlat byudjetiga yoki davlat maqsadli jamg‘armasiga (byudjet tizimiga) to‘lanadigan majburiy beg‘araz to‘lov nima deb ataladi?

145. Shaxsning zimmasiga sud tartibida yuklatilgan jarimalar va boshqa to‘lovlar, shuningdek qonunda belgilangan hollarda mol-mulkni musodara qilish hamda boshqacha tarzda olib qo‘yish soliq hisoblanadimi?

146. Davlatga to‘langan soliq summasi to‘lovchining o‘ziga to‘liq qaytadimi?

147. Soliqlar qayerga tushadi?

148. Iqtisodiy mohiyatiga qarab soliqlar qanday turlarga bo‘linadi?

149. Soliqqa oid munosabatlarning tashkil etuvchi tomonlarning o‘zaro majmyasi bo‘lib, unda bir tomondan soliq to‘lovchilar boshqa tomondan soliqni undirish vakolati yuklangan soliq xizmati organlari nima deb ataladi?

150. Yuridik va jismoniy shaxslardan soliqni ushlab qolish va davlat byudjetiga o‘tkazib beruvchi yuridik shaxslar qanday ataladi?

151. Soliq to‘lovchini soliqqa tortish uchun asos bo‘lib xizmat qiladigan daromadi, oboroti va mol-mulki nima deb ataladi?

152. Jismoniy shaxslardan olinadigan soliq keltirilgan javobni toping

153. Soliqlarning funksiyasi keltirilgan javobni toping.

154. Xususiy investitsion hamkorlik sifatida ochiq savdo qilinadigan qimmatli qog‘ozlar yoki hosilaviy moliya dastaklariga investitsiya qilish – bu?

155. Kapitalning saqlanishini kafolatlovchi yoki minimal yo‘qotishlarga olib kelishi mumkin bolgan xavf-xatarlarga ega bolgan investitsiyalar qanday nomlanadi?

156. Malum vaqtda kutilgan narxda aktivlarni sotish yoki sotib olishda vujudga kelishi mumkin bolgan qiyinchiliklar?

157. Uy xo‘jaligi iqtisodiy holatini aks ettiruvchi pul daromadlari, oziq-ovqat mahsulotlari qiymati, natural ko‘rinishda berilgan dotatsiyalar, imtiyozlar qiymati nima deb ataladi?

158. Ixtiyordagi pul daromadlar – bu?

159. Uy xo‘jaligi xarajatlarini qoplash va jamg‘armalar yaratish uchun ixtiyorida bo’lgan pul mablag’lari:

160. Nominal daromadlar – bu?

161. Mulk va ilgari to‘plangan jamg‘arma hajmi bilan birgalikda uy xo‘jaligining turmush darajasini belgilaydigan ko‘rsatkich?

162. Uy xo‘jaligi azolari tomonidan bajarilgan ish uchun olinadigan pul mablag’lari?

163. Xonadon xojaliklari tomonidan tadbirkorlik faoliyati jarayonida olinadigan daromadlar?

164. Xonadon xojaliklariga tegishli moddiy aktivlarni ijaraga berishdan olinadigan mablaglar?

165. Ishchi mehnatiga haq sifatida tolanadigan pul summasi qanday ataladi?

166. Oila budjeti va Davlat budjeti daromad hamda xarajatlarini rejalashtirishda qanday xususiyat mavjud?

167. Uy xo’jaliklari yoki oila budjetining jami daromadlarini shartli holatda necha guruhga ajratish mumkin?

168. Vaqtincha foydalanilmayotgan pullar qanday vazifani bajardi?

169. Pul massasi bu?

170. Imtiyozli kreditlar bo'yicha foiz stavkasi qanday darajada belgilanadi?

171. Istemol krediti qanday maqsadlarga beriladi?

172. Moliyaviy xizmat foydalanuvchilarini himoya maqsadida kredit bozorida mavjud bo’lgan omillardan biri keltirilgan javobni toping.

173. Individual yoki kichik guruh tomonidan boshqariladigan, umumiy ravishda mustaqil ishlab chiqarish va xizmat ko’rsatish faoliyati qanday ataladi?

174. Kimlar MChJning ta’sischilari bo’lishi mumkin?

175. 2025-yil 1-maydan boshlab o’zini-o’zi band qilgan shaxslar yakka tartibdagi tadbirkor yoki yuridik shaxs sifatida davlat ro’yxatidan o’tkazilganda, ularga qanday imkoniyat berilishi belgilangan?

176. Jarayonida fuqarolarni moddiy ta’minlash va ularga xizmat ko’rsatish uchun milliy daromadning bir qismi hisobidan pul mablag’larining ijtimoiy fondlarini shakllantiradigan va ulardan foydalanadigan taqsimlash munosabatlari tizimi nima deb ataladi?

Moliya kafedrasi mudiri **J.R.Zaynalov**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI • SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI • DEVONXONA